

ДЭБРЫФІНГ У СУЧАСНАЙ КАМУНІКАЦЫІ

Бярэшчанка С.А., Майстрова П.В.

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Даліра Т.П. – ст. выкладчык

У артыкуле разглядаецца паняцце «дэбрыфінг», якое знайшло шырокае прымяненне ў камунікацыі. Разглядаюцца тыпы дэбрыфінгу ў аспекце функцыянальнай карысці. Падкрэсліваецца роля дэбрыфінгу ў развіцці маўленчай культуры людзей.

Прадстаўнік новага пакалення, які жыве ў 21 стагоддзі – гэта той, хто аперыруе ў маўленчай камунікацыі велізарным пластом новых тэрмінаў і паняццяў, звязаных з шырокай і актыўнай жыццядзейнасцю. З аднаго боку, гэта, вядома, вельмі цікава, а з другога — складана, бо трэба разумець, які сэнс хаваецца за замежным словам. Мы ў працы звяртаемся да дэфініцыі дэбрыфінгу.

Брыфінг (англ. briefing) – кароткая нарада прадстаўнікоў СМІ, на якой спецыяльна ўпаўнаважанымі асобамі паведамляецца пазіцыя ўрада, афіцыйнага ведамства, арганізацыі і пад. Па пэўным пытанні [1, с. 31]. Дэбрыфінг – аналіз пасля завяршэння (вынікі).

Слова з'яўляецца запазычаннем з англійскай debriefing; у афіцыйна-фармальнай або прафесійнай лексіцы звычайна прымяняецца без перакладу.

Дэбрыфінг сёння вельмі папулярны па шэрагу прычын у такіх прафесійных сферах, як медыцына, авіяцыя, ваенная справа, псіхалогія, бізнес, адукацыя і інш.

Дэбрыфінг – гэта структураваны працэс абмеркавання і аналізу мінулай падзеі, праекта або перажытага стрэсавага вопыту з мэтай зняцця псіхалагічнага напружання, асэнсавання таго, што адбылося, і паляпшэння наступных дзеянняў і вынікаў.

Неабходна выдзеліць наступныя тыпы дэбрыфінгу:

Дэбрыфінг у псіхалогіі. Псіхалагічны дэбрыфінг ўяўляе сабой асабліва арганізаванае абмеркаванне і выкарыстоўваецца ў групах людзей, што сумесна перажылі стрэсагенную або трагічную падзею. Агульная мэта групавога абмеркавання – мінімізацыя псіхалагічных пакут. Дэбрыфінг нельга назваць «лячэннем». Ён не можа папярэдзіць узнікненне наступстваў, але перашкаджае іх развіццю і працягу, спрыяе разуменню прычын і ўсведамленню дзеянняў, якія неабходна прадпрымаць. Таму адначасова гэта метада і крызіснай інтэрвенцыі, і прафілактыкі [2].

Ідэальным для дэбрыфінгу з'яўляецца пакой, дзе група ізаляваная ад знешніх умяшанняў, такіх, напрыклад, як магчымасць тэлефоннага званку. Удзельнікі размяшчаюцца вакол стала. Гэта лепш, чым выкарыстанне традыцыйнай мадэлі групавой тэрапіі, калі крэслы размешчаны па крузе з пустой прасторай пасярэдзіне, паколькі такая арганізацыя прасторы можа быць нязвыклай і таму ўспрымацца як няўтульнасць і пагроза. Арганізатар дэбрыфінгу павінен дазволіць кожнаму ўдзельнічаць у зносінах. Суразмоўцы павінны навучыцца выражаць пачуцці, ведаючы, што гэта бяспечна, разумець, што яны маюць права абмеркаваць свае праблемы з іншымі [2].

Дэбрыфінг у маркетынгу. Маркетингавы дэбрыфінг – гэта працэс аналізу і абмеркавання вынікаў завершанага праекта, рэкламнай кампаніі або брыфінгу, накіраваны на атрыманне водгукаў, выяўленне прычын поспеху і памылак, а таксама карэкціроўку стратэгіі. Гэта «двухбаковы шлях» для ацэнкі таго, што спрацавала, а што не. Гэты інструмент шырока выкарыстоўваецца для павышэння эфектыўнасці дзейнасці каманды, прадукцыйнасці паўторных памылак і паляпшэння ўнутранай камунікацыі.

У HR сферы (Human Resources, «чалавечы рэсурс») дэбрыфінг асабліва важны пасля завяршэння значных падзей, такіх як інтэрв'ю, трэнінгі, камандныя зборы або праекты па ўводзе супрацоўнікаў. Напрыклад, правядзенне дэбрыфінгу пасля масавага набору дазваляе ацаніць, якія метады набору былі найбольш паспяховымі і што можна палепшыць у далейшым. Асноўная задача спецыяліста па кадрах пры арганізацыі дэбрыфінгу — стварыць адкрытую і даверлівую атмасферу, у якой супрацоўнікі могуць свабодна дзяліцца сваімі назіраннямі і прапановамі. Эфектыўны дэбрыфінг дапамагае не толькі аптымізаваць працоўныя працэсы, але і павялічыць уцягнутасць супрацоўнікаў, робячы іх актыўнымі ўдзельнікамі змен у кампаніі [3].

Хочам падкрэсліць, што сёння дэбрыфінг вельмі карысны і распаўсюджаны, бо гэта практычны, адносна просты і эфектыўны інструмент для навучання, падтрымкі людзей і ўмацавання каманднай культуры камунікацыі. Дэбрыфінг дапамагае ствараць карпаратыўную культуру, дзе памылкі разбіраюцца канструктыўна, а не караюцца ці ігнаруюцца. Ён адпавядае патрэбам арганізацый, кампаній і супольнасцей хутка вучыцца на ўласных промахах і аптымізаваць працэсы дзейнасці.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Уласевіч, В.І. Слоўнік новых запазычаных слоў беларускай мовы / В.І. Уласевіч, Н.М. Даўгулевiч.— Мінск: Беларусь, 2023.—175 с.

2. Как помочь справиться с трагическим событием: психологический дебрифинг. – URL: <https://livrezon.com/publication/kak-pomoch-spravitsya-s-fragicheskim-sobytiem-psihologicheskii-debrifing> (дата звароту: 06.03.2026).

3. Дебрифинг. – URL: <https://proaction.pro/glosarii/debrifing> (дата звароту: 06.03.2026)